

UNITAT 3. I TU, QUÈ VOLS SER QUAN SERÀS GRAN...?

I. CONTACTE (pàgs. 72-73)

En aquest apartat coneixerem els interessos del nostre alumnat relacionats amb la professió del dia de demà. La qüestió amb què iniciem la unitat obri tot un ventall d'expectatives entorn l'ofici que més els agrada i quins són els oficis més demandats actualment. Identifiquem les habilitats que exigeix cada professió i els demanem que reflexionen entorn el seu futur professional. Aquest tema connecta ben bé amb l'orientació laboral que els alumnes treballaran des de les tutories de 4t d'ESO.

1. (pàg. 72)

Activitat oral de creació d'expectativa. Podem treballar per parelles dedicant un temps a observar les vint il·lustracions i proposant als alumnes que diguen el nom de les professions que hi apareixen. Tot seguit iniciarem un diàleg sobre el tema.

- a) Resposta oberta.
- b) Resposta oberta.
- c) Activitat d'expressió oral i resposta oberta.
- d) Hem triat imatges que l'alumnat pot identificar amb oficis actuals. Malgrat això, en aquesta activitat caldrà que el professorat parle de tres professions pròpies d'una altra època, concretament de principis de segles XX, que ja han desaparegut. Són l'ofici de dida, apotecari i cartellista.
La resta d'oficis que apareixen són: paleta, cangur, infermer, artesà-joier, actriu, estibador, arqueòleg, forner, advocada, fuster, bomber, venedor de cotxes, pintor, llaurador, detectiu, metgessa, arquitecte, jutge, modista
- e) Sobre aquests tres oficis desapareguts caldrà plantejar la recerca a l'alumnat (resposta oberta).
- e) Activitat d'expressió oral i de resposta oberta.
- f) Resposta oberta.
- g) Les notícies relacionades amb el futbol i amb personatges populars per la seua activitat al món del cinema o la televisió. Resposta oberta.

2. (pàg. 73)

- Destresa manual: paleta, infermer, estibador, modista, forner, arqueòleg, bomber, fuster, metgessa, artesà (joier), llaurador, pintor
- Enginy/ deducció: advocat, actriu, arqueòleg, detectiu, metgessa

- Habilitat social: infermer, cambrer, venedor de cotxes, metgessa
- Força física: paleta, estibador, bomber, llaurador
- Espontaneïtat, instint: actriu, modista, bomber, detectiu

3. (pàg. 73)

Resposta oberta.

4. (pàg. 73)

Activitat d'expressió oral i resposta oberta.

II. COMUNICACIÓ (pàgs. 74-78)

EL TEXT NARRATIU

En aquest apart de Comunicació continuem parlant del **text narratiu**, però ara en centrem en la **biografia** i l'**autobiografia**.

La biografia és un gènere que conta els fets de la vida real d'algú que ha existit o existeix, seguint un ordre cronològic. Per això el temps verbal habitual és el **passat** (perifràstic o simple), o també el present. La biografia sol referir-se a temes com ara el naixement, els avantpassats o progenitors, els records de la infantesa, l'escola, el desvetllament de la vocació, les relacions afectives, etc. Quan l'autor escriu la seua pròpia vida parlem d'autobiografia. La diferència rau sobretot en el punt de vista utilitzat.

1. (pàg. 75)

Després de llegir la informació teòrica sobre la biografia i autobiografia de la pàg. 74 ens acostarem a la vida d'un personatge prou conegut dins la narrativa detectivesca. Realitzarem una lectura col·lectiva de manera que uns quants alumnes llegeixen un paràgraf diferent, primer en silenci i després de viva veu. Convé fer un breu diàleg motivador sobre el tema abans de la lectura, així com fer èmfasi en la necessitat de proveir-se d'alguns llapis de color per a subratllar. Tot seguit omplirem la fitxa amb les dades extretes de la lectura.

Fitxa:

Nom: Cognoms: Sherlock Holmes

Data i lloc de naixement: 6 de gener de 1854, a Londres.

Trets físics: alt i prim, amb uns ulls penetrants i nas aguilec.

Trets psicològics: intel·ligent, curiós, irònic. Educat, reflexiu, elegant, disciplinat i amb un caràcter procliu a les fòbies. Solitari o amb poques aptituds per a les relacions socials.

Aficions: tennis, escacs, apicultura

Professió o dedicació: detectiu

2. (pàgs. 76-77 i 78)

Activitat d'expressió oral que permetrà connectar força amb els interessos del nostre alumnat: aficions, esports, indumentària, aniversaris i altres vivències personals i familiars.

- Resposta oberta.
- Resposta oberta.
- Activitat d'expressió oral i resposta oberta.
- Activitat de resposta oberta. Algunes de les peces de roba que haurien d'aparèixer en la indumentària són: sabates, jupetí, corbata, pantalons, abric, barret, jaqueta.
- Resposta oberta.
- Resposta oberta.

- g) Resposta oberta. Com a orientació, podria ser:
 - Pare: esquerp, calculador...
 - Mare: creativa, intuïtiva....
- h) Resposta oberta.
- i) Resposta oberta.

RECERCA I EXPRESSIÓ

3. (pàg. 78)

Activitat d'expressió escrita on l'alumnat durà a la pràctica l'estructura d'un text autobiogràfic. També aprofitarem l'intercanvi de textos perquè paren esment en la correcció. I a continuació els proposarem d'exposar-les oralment davant de la classe.

III. LITERATURA (pàgs. 79-88)

EL MODERNISME: MOTOR DE CANVI

Amb el segle XX, s'inicia una etapa nova per a l'art i la literatura, marcada per la idea de modernitat i de brevetat temporal. Hem volgut destacar de la literatura del **Modernisme** aquesta faceta de *nou* i *modern* que van voler imprimir els ideòlegs dels moviments a aquestes tendències artístiques. Són molt importants les il·lustracions que acompanyen les activitats, ja que permeten a l'alumne que conega altres manifestacions artístiques de l'època. És, per tant, necessari fer remarques al contingut de les imatges: l'orfebreria va ser una de les arts menors en què més creativitat i bellesa va desenvolupar el Modernisme. També l'art dels cartells va conèixer un desenvolupament molt important: destaca l'artista txec Alfons Maria Mucha i el català Borja de Riquer. L'arquitectura modernista és la manifestació artística més coneguda d'aquest moviment: amb obres de l'arquitecte Domènech i Montaner i Gaudí a Barcelona o les construccions modernistes de València o Alacant (mercat central). La pintura de Sorolla reflecteix també l'esperit de modernitat d'aquest moment artístic. Per últim és interessant destacar l'exlibris, una activitat que va aconseguir un nivell de plasticitat i bellesa remarcable.

HIPPIES, PUNKS, ANTISISTEMA... (pàg. 79)

1. (pàg. 79)

Resposta oberta. Seguiu les directrius que es proposen en l'activitat establint un orde d'intervencions.

En aquesta activitat volem relacionar l'esperit de rebel·lia que tenen els joves amb l'esperit de l'estètica Modernista al tombant del segle XIX i primeries del XX. S'han buscat exemples de moviments i d'estètiques del segle XX que han tingut aquest esperit rebel.

2. i 3. (pàg. 80)

Tant en l'exercici 2 com en el 3, l'activitat pretén obrir el diàleg i la reflexió amb l'alumnat i provocar l'expressió oral. L'objectiu és bàsicament aquest usar la llengua de forma oral amb un registre estàndard.

L'ÈPOCA (pàgs. 81-83)

5. (pàg. 82)

En silenci i tot escoltant la composició musical que proposem els alumnes observaran les imatges i els peus de foto per a endinsar-se en el París de finals de XIX i principis del XX.

- a) Es poden veure clients asseguts tranquil·lament en un café.
- b) Hi ha gots amb begudes damunt de les taules i els clients conversen els uns amb els altres. No hi ha cap espectacle en la sala. Tampoc hi ha ningú ballant.
- c) El café no està ple, les taules semblen estar ocupades però sense aglomeracions.
- d) Es veu gent de mitjana edat, més bé adults.
- e) Els clients van vestits elegantment: la parella que apareix en primer pla porta roba obscura i els dos duen barret. Al fons es veu el cambrer amb una indumentària diferenciada pel color.
- f) L'atmosfera del local és reposada. No fa la impressió de ser un lloc de grans festes o molta disbauxa. Més bé sembla un lloc on anar a conversar i on podria sonar una música del piano tranquil·la i agradable, com per exemple la d'Erik Satie. No sembla haver-hi fum de cigarrets que farien més densa i irrespirable l'ambient.
- g) Resposta oberta. Caldria que inventaren alguna circumstància que de sobte interrompés l'atmosfera de calma d'aquest café i que tingués relació amb el jove escriptor Jeremies Fluixàs.

6. (pàg. 83)

Fet 1. Crisi econòmica

Fet 2. Èxode rural i ràpid creixement de les ciutats

Fet 3. Inestabilitat social i atemptats anarquistes

Fet 4. Pèrdua de Cuba i de les Filipines

Fet 5. Malestar social per les tràgiques conseqüències de la Guerra d'Àfrica

ELS AUTORS I LES OBRES DEL MODERNISME (pàgs. 83-87)

7. (pàg. 84)

Resposta oberta. Es pot fer una lectura dramatitzada o fer que els alumnes memoritzen el text i representen el fragment per al grup de companys de classe. Els alumnes que escolten avaluen el resultat.

8. (pàg. 85)

- a) Després d'una llarga sequera, ha començat a ploure.
- b) 1) Interpretar l'esdeveniment com un fet miraculós causat per la fe religiosa dels habitants del poble que han eixit en processó per a demanar aigua. 2) Rebutjar la interpretació religiosa i defensar la confiança en el progrés i en la ciència.
- c) Joan, Amat, Mossén, la Veu consideren que la pluja ha estat una intervenció divina.
- d) Vicenç, el foraster i Romanill rebutgen la interpretació de la intervenció divina.
- e) Veus és un personatge col·lectiu que representa al poble inculte i sotmés a la interpretació religiosa de tot fet natural.
- f) Representa el fanatisme religiós.
- g) "poble fanàtic, ramat d'esclaus".
- h) "heretges, renegats! Fora l'enemic"
- i) Resposta 1: poble sense futur: ancorat en la superstició, l'analfabetisme i la falta de llibertat.

9. (pàg. 85)

Activitat d'expressió escrita. Resposta oberta seguint les directrius que proposa l'activitat.

JOAN MARAGALL I L'ESPONTANEÏTAT (pàg. 86)**10. (pàg. 86)**

Audició i lectura dramatitzada del poema. També podem realitzar una lectura col·lectiva repartint entre l'alumnat els versos de la composició.

Hem triat el poema *Excèlsior* de Joan Maragall perquè representa a la perfecció l'esperit de rebel·lia i inconformisme del Modernisme. A més a més, ens permet relacionar aquesta rebel·lia amb la dels joves adolescents que tenim a classe i fer-los veure que la poesia, tinga els anys que tinga, és una forma d'expressar la nostra relació amb el món i comunicar-la als altres.

11. (pàg. 87)

Resposta oberta.

Aquest exercici és per a provocar respostes immediates, no pensades, després d'una primera lectura del poema. És una forma de comprensió del poema més intuïtiva i menys racional.

12. (pàg. 87)

El poeta es dirigeix a una segona persona del singular, que és el seu propi jo i a qui fa referència amb el substantiu "esperit". Hi ha moltes marques lingüístiques d'aquesta segona persona: *perdis, deixis, gira, miris, fuig, oblida't, teu viatge*.

13. (pàg. 87)

a) Paraules que es repeteixen: vigila, gira, sempre, fuig-ne, mar, fora, no s'acaba.

Estructures que es repeteixen: No + imperatiu (no perdis, no miris, no et deixis)

Fuig + complement

Sempre + complement de lloc.

b) La rima és consonant.

c) Els versos rimen de la forma següent: abab abab abab abab, abab (en l'última estrofa, hem de tenir en compte que d'acord amb la pronúncia del català oriental les terminacions de les paraules platja i viatge sonen igual).

d) Cada estrofa té unes rimes diferents.

14. (pàg. 87)

Conformisme: *aigua tranquil·la i mansa, port, platges roïns, terra immoble, horitzons mesquins*. **Rebel·lia:** *aire, gran aire, mar, mar transparent, aigües esteses que es moguin, gran mar noble, veles suspeses*.

15. (pàg. 87)

Intuïció, científisme, Europa, transformació, espontaneïtat, canvi, nou, rebel·lia, naturalitat.

RECERCA I EXPRESSIÓ**16. (pàg. 88)**

Escriure un poema és una activitat de creació interessant i encara ho és més per a un adolescent si el tema és la llibertat. Els recursos poètics que han d'imitar per tal d'aconseguir un ritme musical són les repeticions i la rima. Si la rima els resulta difícil, poden ser suficients les repeticions.

17. (pàg. 88)

Resposta oberta.

En aquest exercici, l'alumnat ha de crear una biografia fictícia d'un personatge protagonista de l'època modernista. Pot narrar en primera persona o en tercera, a mode de narrador omniscient. En aquest exercici d'escriptura hauria de plasmar el que han après sobre el context històric i sobre les característiques estètiques d'aquesta tendència artística. El personatge haurà de respondre al model d'artista rebel, que creu de forma messiànica, que pot canviar el món.

IV. LES PERSONES I LES LLENGÜES (pàgs. 89-91)

UNA LLENGUA ROMÀNICA O NEOLLATINA

La família de llengües nascudes del llatí

Pretenem conèixer l'origen i el parentiu que hi ha entre les llengües romàniques.

1. (pàg. 89)

Seguiu les orientacions del llibre de l'aprenent. Anirà bé que a l'aula fem servir mapes de l'Imperi Romà de format més gran i fins i tot que l'alumnat pugui tenir un mapa polític d'Europa.

- a) Farem servir un mapa polític d'Europa per a poder localitzar-hi el nom dels països que apareixen en el Quadre 1.
- b) Volem que l'alumne conegui el nom dels diferents estats europeus actuals i els límits lingüístics i territorials de les diferents llengües europees. L'objectiu és comprovar de primera mà que les fronteres lingüístiques no sempre coincideixen amb les polítiques.
 - Portugal: portugués
 - Espanya: gallec, asturleonés, castellà, aragonés, català i occità (aranés)
 - Andorra: català, i també espanyol i francès
 - França: francès, occità, català, italià (varietat corsa)
 - Bèlgica: francès
 - Suïssa: francès, italià i retoromànic (o romanx)
 - Itàlia: italià, occità, retoromànic (friulà), sard, català
 - Romania: romanés

2. (pàg. 90)

L'objectiu és conèixer l'origen de la nostra llengua i el lloc que li correspon (grup de la romanïa occidental i gal·loromànic).

3. (pàg. 91)

És convenient demanar que verbalitzen oralment perquè són veritables o falses les afirmacions.

Solucions: a) V; b) V; c) F; d) F; e) F.

4. (pàg. 91)

Pretenem un aprofundiment geogràfic i cultural i lingüístic sobre el nostre territori i els territoris veïns.

V. CONEGUEM LA LLENGUA (pàgs. 92-100)

En aquesta unitat, en lèxic treballem el vocabulari de les arts; fem precisions sobre verbs sovint sotmesos a la interferència semàntica del castellà. En l'apartat de morfologia i sintaxi, repassem el present d'indicatiu i de subjuntiu de la primera conjugació; tractem la primera part dels pronoms relatius (formes, funcions i distinció entre el que relatiu i el que conjunció), analitzem les oracions subordinades substantives i distingim entre *si no* i *sinó*. Quant a fonètica i ortografia, diferenciem les vocals obertes i tancades, revisem les recomanacions sobre l'ús de les majúscules i les minúscules.

LÈXIC

1. (pàg. 92)

- Arts plàstiques: aquarel·la, pinzell, gargot, cavallet, dibuix, disseny, il·lustració, imatge
- Música: orgue, baix, cor, faristol, llaüt, orquestra, triangle, dolçaina, tabalet, piano de cua
- Expressió corporal: tombarella o volantí, dramaturg, pallasso
- Literatura: assaig, conte, novel·la, actriu
- Artesania: tapís, relleu, argila, forn, porcellana

2. (pàg. 92)

Identificació de verbs.

VERBS	COSES
aterrar	l'avió
collir	una taronja, una flor
cordar	les sabates, un botó
descordar	les sabates, un botó
envolar-se	l'avió
escurar	els plats
fregar	el paviment o el terra o el sòl de terra
llevar o alçar	la taula
olorar	una flor
parar	la taula
pondre's	el sol
posar-se	les sabates

3. (pàg. 92)

Identificació de significats verbals.

Solucions:

a) mossegar/mastegar/rosegar

- mossegar: agafar i prémer amb les dents
- mastegar: triturar el menjar amb els queixals
- rosegar: emportar-se petites parts d'una cosa relativament dura, esmicolar-la a poc a poc mossegant-la repetidament amb les dents incisives

b) olorar/fer olor/pudir

- olorar: aspirar l'aire pel nas per sentir l'olor d'una cosa
- fer olor: propietat que té un cos per a emetre partícules que afecten agradablement o desagradablement l'òrgan de l'olfacte

- pudir: fer mala olor
- c) rentar/llavar/netejar
- rentar: aclarir i netejar amb aigua allò que s'ha ensabonat, escurat, llavat, etc., siga roba, escurada, o una altra cosa
 - llavar: netejar amb aigua o amb un altre líquid
 - netejar: fer neta alguna cosa llevant-ne la brutícia o allò que hi sobra
- d) rosegar/arrossegar
- rosegar: emportar-se petites parts d'una cosa relativament dura, esmicolar-la a poc a poc mossegant-la repetidament amb les dents incisives
 - arrossegar: fer moure (alguna persona o alguna cosa) estirant-la sense alçar-la de terra, vencent la resistència que amb el fregadís oposa el moviment

MORFOLOGIA I SINTAXI

EL PRESENT D'INDICATIU I DE SUBJUNTIU (1ª CONJUGACIÓ)

4. (pàg. 93)

Repàs de les desinències de present de la 1a conjugació.

5. (pàg. 93)

Conjugació del present d'indicatiu i subjuntiu de la 1a. conjugació.

Present d'indicatiu i de subjuntiu del verb *estalviar*.

Present d'indicatiu: *estalvie* o *estalvio*, *estalvies*, *estalvia*, *estalviem*, *estalvieu*, *estalvien*

Present de subjuntiu: *estalvie*, *estalvies*, *estalvie*, *estalviem*, *estalvieu*, *estalvien*

6. (pàg. 93)

Identificació de la *i* com a vocal tònica en el present d'indicatiu dels verbs de la primera conjugació que porten una *i* davant la desinència d'infinitiu (com *canviar*). Convé recordar que, en algunes ocasions i per interferència fonètica del castellà, aquestes formes es pronuncien amb la *i* àtona.

Present d'indicatiu: *canvie* o *canvio*, *canvies*, *canvia*, *canviem*, *canvieu*, *canvien*

Present de subjuntiu: *canvie*, *canvies*, *canvie*, *canviem*, *canvieu*, *canvien*

7. (pàg. 93)

Verbs regulars de la primera conjugació que presenten variacions ortogràfiques en el radical.

Trencar: *trenque* o *trenco*, *trenques*, *trenca*, *trenquem*, *trenqueu*, *trenquen*

Menjar: *menge* o *menjo*, *menges*, *menja*, *mengem*, *mengeu*, *mengen*

Jugar: *jugar* o *jugo*, *jugues*, *juga*, *juguem*, *jugueu*, *juguen*

Alçar: *alce* o *alço*, *alces*, *alça*, *alcem*, *alceu*, *alcen*

Tancar: *tanque* o *tanco*, *tanques*, *tanca*, *tanquem*, *tanqueu*, *tanquen*

Netejar: *netege* o *netejo*, *neteges*, *neteja*, *netegem*, *netegeu*, *netegen*

Amagar: *amague* o *amago*, *amagues*, *amaga*, *amaguem*, *amagueu*, *amaguen*

Començar: *comence* o *començo*, *comences*, *comença*, *comencem*, *comenceu*, *comencen*

Pujar: *puge* o *pujo*, *puges*, *puja*, *pugem*, *pugeu*, *pugen*

Dedicar: *dedique* o *dedico*, *dediques*, *dedica*, *dediquem*, *dediqueu*, *dediquen*

Allargar: *allargue* o *allargo*, *allargues*, *allarga*, *allarguem*, *allargueu*, *allarguen*

Abraçar: *abrace* o *abraço*, *abrace*, *abraça*, *abracem*, *abraceu*, *abracen*

8. (pàg. 94)

Ús de les formes del present d'indicatiu dels verbs de la primera conjugació que presenten variacions ortogràfiques o fonètiques en el radical.

- a) estalviem;
- b) tanca;
- c) abraça, s'abracen;
- d) puge o pujo, marege o marejo;
- e) rosequen, troben;
- f) t'encarregues, porte o porto;
- g) s'allotgen;
- h) somnia

9. (pàg. 94)

Alternances gràfiques regulars en els presents de subjuntiu de la primera conjugació.

Llançar: llance, llances, llance, llancem, llanceu, llancen

Penjar: penge, penges, penge, pengem, pengeu, pengem

Estudiar: estudie, estudies, estudie, estudiem, estudieu, estudien

10. (pàg. 94)

Ús de les formes del present de subjuntiu dels verbs de la primera conjugació que presenten variacions ortogràfiques o fonètiques.

- a) llancem;
- b) doblegues;
- c) golegeu;
- d) tanques;
- e) estudien;
- f) canvie;
- g) us alceu;
- h) elogies

ELS PRONOMS RELATIUS**11. (pàg. 95)**

Deducció de les formes i funcions dels pronoms relatius.

- a) que; no; les coses que em passen; el xic, que era molt ben plantat; una cua llarga que arribava fins al cantó;
- b) què; sí; al teatre de què li parle;
- c) qui; sí; No tinc cap amic ni amiga a qui puga explicar les coses;
- d) on; sí; un teatre a on solc anar; llocs on no sé com he d'actuar;
- e) el qual (la qual, els quals i les quals); sí; un xic amb el qual he eixit; un altre xicot, el qual m'estima molt.

12. (pàg. 96)

Distinció entre el que pronom relatiu i el que conjunció. Identificació d'oracions construïdes amb un que conjunció.

Recorde molt bé que [...] feien Antaviana; em va demanar que li comprara una entrada. Hi ha un altre que en l'última frase, però es tracta del pronom interrogatiu què: Què hi puc fer?

13. (pàg. 96)

Distinció entre el que relatiu i el que conjunció. Anàlisi de les oracions construïdes amb un pronom relatiu.

- a) conjunció (es tracta d'una subordinada substantiva);
- b) pronom relatiu; antecedent: *un bon amic*; funció del pronom relatiu: subjecte;
- c) conjunció (es tracta d'una subordinada substantiva);
- d) pronom relatiu; antecedent: *un jersei*; funció del pronom relatiu: subjecte.

14. (pàg. 96)

Identificació d'oracions correctes i incorrectes construïdes amb pronoms relatius.

Correcció d'oracions construïdes amb pronoms relatius.

- a) Incorrecta: *El conductor de l'autobús amb què (o amb el qual) viatgem és molt simpàtic*;
- b) Correcta;
- c) Incorrecta: *Els equips contra els quals (o contra què) juguem no ens guanyen mai*;
- d) Incorrecta: *Sort que hi ha gent a qui (o a la qual) agrada més la pau que la guerra*;
- e) Correcta.

15. (pàg. 96)

Ús de les formes adequades dels pronoms relatius.

- a) de qui (o de la qual);
- b) on (o a on o en el qual);
- c) amb què (o amb el qual);
- d) que (o a qui o a la qual);
- e) que.

L'ORACIÓ: LES ORACIONS COMPOSTES SUBORDINADES. LES SUBORDINADES SUBSTANTIVES

16. (pàg. 98)

Anàlisi d'oracions subordinades, especialment de les subordinades substantives.

- a) subordinada substantiva: subjecte (*que em digues mentides* = SN subjecte: *les teues mentides*)
- b) subordinada adverbial
- c) subordinada substantiva: complement directe (*que estalviaria 30€* = SN CD: *l'estalvi de 30€*)
- d) subordinada substantiva: atribut (*que sigues amic meu* = SN atribut: *la teua amistat*)
- e) subordinada adjectiva o de relatiu
- f) subordinada substantiva: de complement de règim verbal (*que Joan et convidaria a la festa* = SN CR: *de la invitació*).

17. (pàg. 98)

Transformació d'oracions simples en oracions subordinades substantives.

- a) *Vull que em compres un gelat de postres* (subordinada substantiva amb funció de CD)
- b) *M'agrada que facis la llimonada casolana* (subordinada substantiva amb funció de subjecte)
- c) *Estic content que tingues sort* (subordinada substantiva amb funció de CR)
- d) *M'han demanat que faci una redacció de 200 paraules* (subordinada substantiva de CD)

FIXA-T'HI: SI NO O SINÓ?**18. (pàg. 99)**

Distinció entre els usos de si no i sinó.

Sinó: conjunció adversativa; **si no:** conjunció condicional més l'adverbi de negació.

19. (pàg. 99)

Aplicació dels usos de si no i sinó.

- a) *si no*;
- b) *si no*;
- c) *sinó*;
- d) *sinó*.

FONÈTICA I ORTOGRAFIA**LES VOCALS OBERTES I TANCADAS****20. (pàg. 99)**

Distinció de e oberta [ɛ] i e tancada [e].

Sona oberta: estel, perla, tècnica, misteri, candela

Sona tancada: rovell, bellesa, estret, bena, fetge, pell, cervell

21. (pàg. 99)

Distinció de o oberta [ɔ] i o tancada [o].

Sona oberta: mos, por, escola, rajola, força, còmic, moll

Sona tancada: dos, córrer, penyora, gola, estora

L'ÚS DE LES MAJÚSCULES I LES MINÚSCULES**22. (pàg. 100)**

Aplicació dels usos de les majúscules i les minúscules en un text donat.

Rosa Marta Lloret i Esquedo treballa com a professora d'*Història* a l'*Institut la Malladeta* de la *Vila Joiosa* (la *Marina Baixa*). És una gran experta en autors del *Barroc* i en la dinastia dels *Borbó*. També té una simpatia especial per l'*Arqueologia*: l'estudi del *Paleolític* li ha permès tenir una beca de la *UE* i de la *Conselleria d'Educació*. Acaba d'escriure un llibre *–Les revolucions oblidades–* que va presentar divendres 14 de març a la llibreria *Prometeu*.

23. (pàg. 100)

Activitat de dictat. Seguiu el procediment habitual.

VI. TALLER DIGITAL (pàg. 101)

A la part general d'aquesta guia didàctica expliquem amb detall les característiques de les activitats plantejades al llibre. Ara, de manera esquemàtica, indiquem les qüestions més importants a tenir en compte en cada activitat d'aquesta unitat:

Activitat 1. Cartell digital modernista

- És una activitat molt senzilla i ràpida de fer. Consisteix a fer servir una aplicació web a Internet per a fer un cartell digital. L'alumnat ha d'escriure el text que vol posar i triar una imatge.
- Mostrem exemples de cartells fets. Es tracta que aprofite el que s'ha treballat sobre Modernisme a la unitat.
- Producte resultant: un cartell en format d'imatge digital que podem imprimir i que podem penjar a classe, visualitzar a la pissarra digital, enviar als amics de les xarxes socials, etc.

Activitat 2. Mandala modernista

- És una activitat molt senzilla i ràpida de fer. Consisteix a fer servir una aplicació web a Internet on l'alumnat només ha de dibuixar una mandala. Es tracta que l'alumnat pugui crear a partir del simbolisme del Modernisme.
- Producte resultant: una mandala creada per l'alumne en format d'imatge digital.

Activitat 3. WebQuest «Barcelona, seu del Modernisme»

- En aquesta activitat l'alumne ha de seguir les indicacions que donem a cada part de la WebQuest (introducció, tasca, procés, avaluació i conclusió). Llegirà el text i visitarà les webs que indiquem a fi d'arreglar la informació que necessita per fer el producte final. Es tracta que l'alumnat aprofite el que s'ha treballat sobre Modernisme a la ciutat de Barcelona.
- Es fa un recorregut pels llocs més rellevants de Barcelona al voltant del Modernisme.
- Producte resultant: un document a mode de programa d'un viatge per la Barcelona Modernista. Cal que hi apareguen els llocs d'interès amb dades, fotografies i el recorregut a realitzar. Donem a l'alumnat una plantilla de programa per si vol utilitzar-la. També pot crear-lo amb el format que considere.

Activitat 4. Test final

- Hem creat un test amb una bateria de preguntes tancades (3-4 opcions de resposta) per tal de preguntar a l'alumnat qüestions sobre els continguts de tots els apartats de la unitat.
- Es fa aquest test per tal que servisca de recurs d'avaluació al professor. Són 15 preguntes sobre les qüestions més importants de la unitat.
- Les solucions de les respostes apareixen a la plataforma i només les pot veure el professor.

VII. RESUM (pàg. 102)

Llegir els resums dels diferents apartats.

Escriure en un quadern a part les definicions que hi apareguen.

Fer un esquema de tots els conceptes i continguts treballats per a dur-lo al portafoli.

Buscar imatges al·lusives relacionades amb el significat dels mots pertinents.

Aprofitar les activitats del taller digital per a fer la portada de la unitat del seu quadern d'activitats.

VIII. COMPROVACIÓ (pàg. 103)

1. Cf. Informació teòrica de la pàg. 74 de l'apartat COMUNICACIÓ.

2. Esdeveniments de la vida real d'una persona: naixement, trets físics, trets psicològics, aficions, professió, vivències i anècdotes personals...

3. Cf. Informació del resum en l'apartat de LITERATURA.

4. Cf. Informació de les activitats 5 i 6 de l'apartat de LITERATURA, pàgs. 82-83.

5. Perquè la major part del nostre vocabulari se sembla al de l'occità i el francès (llengües gal·loromàniques). Nosaltres diem *malalt*, *por*, *voler* i *menjar*; en occità es diu *malaut*, *por*, *voler* i *manjar*; i en francès, *malade*, *peur*, *vouloir* i *manger*.

6. La nostra llengua va nèixer a partir del llatí que parlaven els cristians establits a l'entorn del Pirineu oriental. Fins al s. XV, els regnes cristians van avançar cap al sud de la península conquistant el territori que havien ocupat els musulmans des del s. VIII; els conquistadors catalans van portar la seua llengua, primer, cap al sud de Catalunya i, després, a les Illes Balears, a la major part de l'antic Regne de València i a la ciutat de l'Alguer (a l'illa de Sardenya).

7. Cf. activitat 1 de l'apartat LÈXIC.

8. Ús dels verbs adequats.

- a) Llevar i escurar;
- b) collir;
- c) Corda't (o lliga't);
- d) aterrar, envolar-se.

9. Ús del present d'indicatiu i subjuntiu.

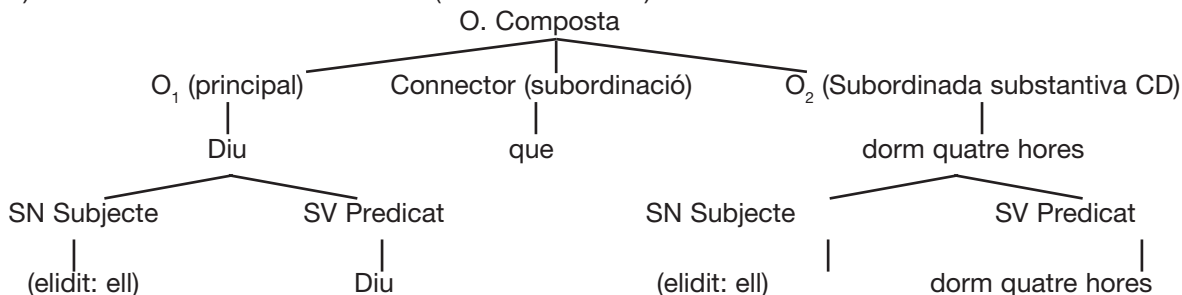
- a) trepitgeu;
- b) comence o començo;
- c) tanqueu;
- d) mossegue

10. Ús dels pronoms relatius.

- a) que (el qual);
- b) que (o si canviem el sentit de l'oració: de qui o del qual);
- c) de la qual (d'on).

11. Anàlisi d'oracions, especialment de les subordinades substantives.

- a) subordinada de relatiu;
- b) subordinada substantiva de CR (Estic convençut de no tenir carabasses de Rosa);
- c) subordinada substantiva de CD (Diu això = ho diu).

12. Ús de *sinó* o *si no*.

- a) si no;
- b) sinó;
- c) si no.

13. Distinció de vocals obertes i tancades.

[ɛ] e oberta: merla, guerra, cendra,

[ɔ] o oberta: cosa, rosa, poble, moble, mort

14. Ús de les majúscules i les minúscules.

La comarca del Baix Vinalopó; els vencedors de la Segona Guerra Mundial; dijous tretze de setembre;
l'assignatura de Tecnologia; Joan Carles I, rei d'Espanya de la dinastia dels Borbó.